

ВІДГУК

офіційного опонента – заслуженого діяча науки і техніки України, доктора юридичних наук, професора Дрозда Олексія Юрійовича на дисертацію Василенка Євгенія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правові гарантії законності діяльності Державного бюро розслідувань», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

1. Ступінь актуальності обраної теми

Сучасний етап розвитку української державності, що характеризується євроінтеграційними процесами, зумовлює необхідність підвищення ефективності правоохоронних органів та забезпечення їхньої відповідності принципам законності, прозорості й підзвітності. Одним із ключових елементів такої системи є Державне бюро розслідувань, на яке покладено важливі завдання у сфері боротьби зі злочинністю, особливо у контексті корупційних та службових правопорушень. З огляду на високий рівень суспільної відповідальності цього органу, актуальним є створення та вдосконалення системи адміністративно-правових гарантій, що сприятимуть законності, добросовісності та результативності його діяльності.

Значення дослідження Василенка Євгенія Миколайовича посилюється тим, що функціонування Державного бюро розслідувань, як незалежного правоохоронного органу, без належної системи правових гарантій може бути неефективним або навіть створювати загрози для правового порядку. Наявність чітко визначених процедур внутрішнього та зовнішнього контролю, прозорих механізмів оцінки діяльності працівників та підрозділів, а також дієвих інструментів реагування на порушення є основою для підвищення інституційної спроможності Бюро. Однак на практиці спостерігається недостатня нормативно-правова врегульованість окремих аспектів здійснення контролю та гарантування законності, що підкреслює необхідність дослідження цієї проблематики.

Особливої актуальності набуває розробка адміністративно-правових механізмів, що спрямовані на забезпечення підзвітності Державного бюро розслідувань громадськості та іншим суб'єктам контролю. Зміцнення довіри

суспільства до цього органу неможливе без прозорого регулювання процедур його діяльності, своєчасного виявлення недоліків та застосування адекватних заходів реагування. Ефективність адміністративно-правових гарантій також залежить від узгодженості внутрішніх процесів контролю з зовнішніми механізмами моніторингу, що включають парламентський, громадський та судовий контроль. У цьому контексті важливим є вивчення досвіду країн Європейського Союзу, де правоохоронні органи функціонують на основі демократичних принципів та високих стандартів прозорості.

Потреба у дослідженні адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань також зумовлена необхідністю адаптації його роботи до сучасних викликів, зокрема до цифровізації та зростання кіберзагроз. У сучасних умовах діяльність правоохоронних органів потребує впровадження новітніх технологій, що дозволяють підвищити ефективність контролю та забезпечити оперативне реагування на виявлені порушення.

Таким чином, актуальність теми дослідження Василенка Євгенія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правові гарантії законності діяльності Державного бюро розслідувань» є беззаперечною та повністю обґрунтованою.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Здобувач використав комплексний підхід до аналізу адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань, спираючись на широкий спектр правових джерел, нормативних актів та практичних матеріалів. Суттєвим аспектом, що підкреслює обґрунтованість положень дисертації, є глибоке опрацювання законодавчої бази, що регулює питання правоохоронної системи. Автор детально аналізує як національне законодавство, так і зарубіжне законодавство, забезпечуючи всебічність дослідження.

Мета роботи полягала в тому, щоб на основі загальної теорії адміністративного права, формально-юридичного аналізу нормативного базису та практики діяльності суб'єктів правоохоронної системи, визначити сутність, особливості та напрямки вдосконалення адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань.

Емпіричну базу дисертації становлять звітні дані та статистика правоохоронних органів України (Державного бюро розслідувань, Національної поліції, Національного антикорупційного бюро України, прокуратури), а також дані із Єдиного державного реєстру судових рішень.

Наукові висновки базуються на результатах дослідження широкого кола проблем, включаючи питання адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань. Висновки мають чітке логічне обґрунтування та спираються на емпіричні дані, що свідчить про їх практичну значущість та придатність для подальшого впровадження у правозастосовну практику.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у сфері формування системи та реалізації адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань. Предмет дослідження – адміністративно-правові гарантії законності діяльності Державного бюро розслідувань.

Структура дисертації включає в себе вступ, три розділи, висновки, а також список використаних джерел та додатків, що повністю відповідає поставленим цілям та завданням дослідження.

У вступі розкрито актуальність теми дослідження, встановлено її зв'язок із науковими програмами, планами, тематиками та грантами; визначено мету й завдання роботи; окреслено об'єкт і предмет дослідження; розкрито використані методологічні підходи; підкреслено наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів; надано інформацію про апробацію матеріалів дослідження, а також описано структуру та обсяг роботи.

Розділ 1 «Загальна характеристика гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань» містить чотири підрозділи, у яких сформовано функціональну сутність законності в діяльності правоохоронного органу – Державного бюро розслідувань.

Розділ 2 «Організація здійснення окремих напрямків реалізації гарантій законності в діяльності Державного бюро розслідувань» містить три підрозділи, у яких розкрито різні форми контролю як основного інструменту забезпечення законності в діяльності Державного бюро розслідувань.

Розділ 3 «Шляхи вдосконалення процедурної складової реалізації гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань» містить два підрозділи, у яких визначено зарубіжний досвід та новітні напрямки вдосконалення практичної діяльності Державного бюро розслідувань.

У висновках дисертації на основі загальної теорії адміністративного права, формально-юридичного аналізу нормативного базису та практики діяльності суб'єктів правоохоронної системи, визначено сутність, особливості та напрямки вдосконалення адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань.

Окремої уваги заслуговують загальні напрямки вдосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань щодо: – вдосконалення адміністративного законодавства щодо використання контролю як інструменту адміністративно-правового регулювання; – цифровізація діяльності Державного бюро розслідувань; – оптимізація внутрішньо-кадрової політики Державного бюро розслідувань; – вдосконалення системи захисту прав свідків, які беруть участь у кримінальному провадженні; – покращення взаємодії правоохоронних органів; – розширення міжнародного співробітництва.

Отже, наукові положення, висновки та рекомендації, викладені у дисертації, мають високий рівень обґрунтованості, що забезпечується як ретельним опрацюванням правової та нормативної бази, так і системним

аналізом практичних аспектів реалізації повноважень Державного бюро розслідувань.

3. Новизна одержаних результатів дослідження

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим монографічним дослідженням адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань, в результаті здійснення якого запропоновано низку новітніх висновків, рекомендацій та напрямків вдосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної діяльності Державного бюро розслідувань, зокрема:

- уперше виявлено адміністративно-правову природу гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань;

- уперше визначено унікальний підхід до формування системи юридичних гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань;

- уперше розкрито адміністративні процедури здійснення зовнішнього контролю за діяльністю Державного бюро розслідувань;

- удосконалено особливості дотримання принципу законності в діяльності Державного бюро розслідувань, як об'єкта адміністративно-правового регулювання;

- удосконалено характерні ознаки внутрішнього контролю за дотриманням дисципліни і законності працівниками Державного бюро розслідувань;

- удосконалено тлумачення громадського контролю, як форми реалізації гарантій законності в діяльності Державного бюро розслідувань;

- отримали подальшого розвитку формально-юридичні положення функціональної ролі підзаконних та організаційно-розпорядчих актів Державного бюро розслідувань;

- отримали подальшого розвитку положення компаративістичного досвіду реалізації гарантій законності в діяльності правоохоронних органів;

– отримали подальшого розвитку напрямки вдосконалення адміністративного законодавства.

Отже, дисертаційна робота за характером і змістом розкритих питань має високий ступінь наукової новизни. Дисертаційне дослідження має обґрунтовані та достовірні наукові висновки, які доповнюють існуючі позиції науковців або по-новому надають вирішення існуючих проблем, що виникають у сфері адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань. Елементи наукової новизни сформульовані коректно, їх кількість та кваліфікаційні ознаки відповідають нормативним вимогам.

4. Практична значимість дисертаційного дослідження

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що результати роботи спрямовані на оптимізацію діяльності правоохоронних органів України, та можуть бути надалі використані в таких сферах:

– науково-дослідній роботі – щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної складової реалізації гарантій законності діяльності правоохоронних органів України;

– законотворчій сфері – для розроблення та вдосконалення адміністративного законодавства у сфері діяльності Державного бюро розслідувань;

– освітньому процесі – щодо підготовки навчальних та практичних посібників, та викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми теорії адміністративного права» для здобувачів вищої освіти.

Відповідно, дисертаційна робота є теоретичною та практичною основою для проведення науково-прикладних досліджень щодо реалізації адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань. Висновки та рекомендації, які були розроблені автором, можуть бути враховані при удосконаленні чинного національного законодавства.

5. Повнота викладення результатів дослідження в опублікованих працях

Представлення наукових результатів Василенка Євгенія Миколайовича є цілком достатнім. Кількість публікацій, їхній обсяг, якість та повнота викладу результатів і змісту дисертації відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України. Опубліковані матеріали в повному обсязі охоплюють основні наукові положення дисертації. Тематика науково-практичних конференцій, на яких була проведена апробація дослідження, а також зміст статей автора, де висвітлені ключові положення і результати дисертації, свідчать про успішне проходження апробації та завершеність дисертації як самостійної наукової праці.

6. Дискусійні питання та зауваження до дисертації

Виділяючи позитивно загальні результати дослідження Василенка Євгенія Миколайовича, необхідно висловити деякі зауваження та побажання:

1. Автору слід було б присвятити окремий підрозділ для аналізу правового становища Державного бюро розслідувань, що стало б ґрунтовною науковою основою загально-теоретичної характеристики гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань.

2. Здобувачем не розкрито інші принципи діяльності Державного бюро розслідувань, окрім законності.

3. Окрему увагу автора також слід було б приділити проблемам реалізації гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань в умовах воєнного стану.

4. У підрозділі 3.2 як напрямок вдосконалення виділено покращення програм захисту свідків, що не є предметом адміністративного регулювання діяльності Державного бюро розслідувань.

5. Недостатньо комплексно автором визначено питання адміністративної відповідальності у діяльності Державного бюро розслідувань як однієї із гарантій законності.

При цьому, проведене дослідження відповідає сучасним тенденціям розвитку науки, відповідно зауваження носять характер уточнень та не впливають на загальний рівень виконаної наукової роботи.

7. Загальні висновки

Дисертація Василенка Євгенія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правові гарантії законності діяльності Державного бюро розслідувань» являє собою завершене самостійне дослідження, яке охоплює широкий спектр теоретичних та практичних аспектів проблеми правоохоронної системи, зокрема, у діяльності Державного бюро розслідувань. У результаті проведеного аналізу було отримано нові наукові знання, що сприяють розвитку адміністративного права та відкривають нові перспективи для подальших досліджень гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань. Практичне значення отриманих результатів підтверджується можливістю їх застосування у різних сферах, що підвищує їх актуальність та важливість для наукової спільноти та професійної діяльності правоохоронних органів.

Основні висновки та положення роботи Василенка Євгенія Миколайовича були сформовані автором на основі власних досліджень та практичного досвіду. Матеріал дослідження представлений цілісно, логічно та послідовно, що дозволило автору повністю розкрити зміст обраної теми та успішно вирішити поставлені завдання. Автор дотримувався законодавчих норм щодо авторського права та суміжних прав, надавши достовірну інформацію про результати своєї наукової роботи, використані методи досліджень та джерела.

Загалом, дисертаційне дослідження Василенка Євгенія Миколайовича на тему: «Адміністративно-правові гарантії законності діяльності Державного бюро розслідувань» здійснене на високому науково-теоретичному рівні та є першим монографічним дослідженням адміністративно-правових гарантій законності діяльності Державного бюро розслідувань, в результаті здійснення якого запропоновано низку новітніх висновків, рекомендацій та напрямків вдосконалення адміністративно-правового регулювання процедурної діяльності

Державного бюро розслідувань. Дисертація відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України, а здобувач – Василенко Євгеній Миколайович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

**Офіційний опонент –
керівник Департаменту
Бюро економічної безпеки України,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України**

Олексій ДРОЗД